

Siljansskolan.

Vart tog det gamla huset vägen?

Det är säkerligen många Sollerö-bor som ibland undrat vart de gamla husen tagit vägen. Vi skulle kunna fara runt i socknar när och fjärran ja t.o.m. utomlands och finna gamla Sollerö-hus. En fin timmerlada från Utanmyra blev till logement i Hambreus pojkbyst utanför Orsa. Mats Häll's gamla, lilla stuga i Gesunda blev högtidssal för hotell Dalecarlia i Tällberg, där jag som leksandspräst haft ett flertal vigslar. Ända till Nord-Amerika kom Stunisgården från Utanmyra sedan man monterat med gården och lagt timret i lådor för den långa färden. Ja, det är säkerligen många härliga timmerhus, som fått monteras ned på ursprungsplats och funnit en helt ny mantalsskrivningsort, kanske som ett fritidshus långt bort från Sollerön.

Det första hus som blev hörnstenen i det stora projekt som kallas Siljansskolan i Tällberg, det kom från Sollerön.

Det var gymnastikdirektör Signe Bergner som för lånta pengar köpte det första tunnlandet mark vid Siljans strand i Tällberg år 1916. Där fanns då endast betesmarker, skogsdungar, karga åkerlappar och stenrösen. Hon gifte sig med Harald Alm, sedermera rektor för Siljansskolan. Båda hade intensivt upplevt det meningslösa förstörandet i det stora krig, som gått över världen. Båda längtade efter att bortom allt byråkratiskt och institutionellt arbeta för att återigen finna samband och väcka samhörighet mellan människor. Deras önskan var och förblev att deras ”Siljansskola” skulle få bli en tillflyktsort och en plats för just detta — en förenande och sammanhållande länk mellan olika grupper av människor.

Vid Mångån nära Siljan stod kvarnen — Siljansskolans första byggnad och nuvarande huvudbyggnad. Förvaltare Shelin, som tidigare varit vingrossist, hade köpt kvarnen och drev den med hjälp av Mångåns vattenflöde och mjölnare Ströms arbetsinsatser. Kvarnbyggnaden hade rejäla mått, nämligen c:a 9 x 6 meter och var ganska hög med två rader av kvarnstenar. Nu fick kvarnen konkurrens, när den nuvarande Mångbro kvarn kom till, med ett bättre läge vid vägen samt dessutom var jordägarnas egen kvarn. Den gamla kvarnen vid Siljan monterades ned och såldes för att bli huvudbyggnad i Siljansskolan.

Kvarnbyggnaden inköptes år 1816 och fraktades till Tällberg över Siljans is med häst. I köpet av kvarnbyggnaden ingick även de stora kvarnstenarna, som nu är placerade mitt på gården och används som kaffebord. De nu äldre männen i Laknäs by var med och tog emot timret och kvarnstenarna. De var ju småpojkar då, och berättar idag om hur spännande det var för dem med ett hus och kvarnstenar, som kom vägen över sjön. År 1917 började man

Siljansskolan, kvarnstenen.

uppföra den gamla kvarnen. I sin bok "Kärlek på jorden" — en jubileumsbok — berättar rektor Alm att "när man skulle lägga upp timret, visade det sig att stockarna var både längre och bredare än vad arkitekten ritat huset, och då tyckte man att det var synd att skära av dem. Och så blev huset större än både ritat och tänkt. Man kan se det som en freudiansk meningsfylld felprestation, som möjliggjort senare utveckling".

Sedan dess har den gamla kvarnbyggnaden från andra sidan Siljan vid Mångån varit en ståtlig huvudbyggnad med de två kronskorstenarna (ett dalalån från renässansens Italien). I dess storstuga har många rika, intressanta samtal och diskussioner förts och skapat en skön och fast gemenskap människor emellan.

Gösta Schmidt